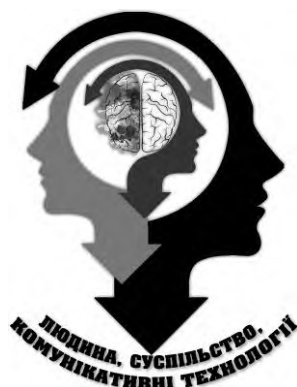

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 25 жовтня 2024 р.

**Харків
2024**

УДК 316.05

Л 93

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 8 від 25.10.2024 р.)

Головні редактори:

Панченко С. В., доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В. П., доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашик В. О., д-р філос. наук, професор

Вельш Вольфганг, габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О., канд. техн. наук, доцент

Коростельов Є. М., канд. техн. наук, доцент

Лях В. В., д-р філос. наук, професор

Новіков Б. В., д-р філос. наук, професор

Панченко В. В., канд. техн. наук, доцент

Соломніков І. В., канд. екон. наук, доцент

Толстов І. В., канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XII Міжнар. наук.- практ. конф. 25 жовтня 2024 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. — Харків: УкрДУЗТ, 2024. — 217 с.

УДК 316.05

навчання також являє собою процес навчання, який дає змогу отримати або надати навчальний матеріал чи інформацію в будь-якому форматі, незалежно від геолокації користувача. Мобільне навчання забезпечує формування практико-методичних умінь і отримання теоретичних знань; оптимізацію прагнення до здорового способу життя і особистої фізичної активності; підвищення мотиваційного компонента до свого здоров'я та фізичної активності; поетапне формування у здобувачів вищої освіти фізкультурно-оздоровчих знань, прагнення до самостійних занять спортом.

Отже, інноваційний підхід у фізичному вихованні здобувачів вищої освіти являє собою організацію виховного та навчального процесу з комплексним використанням різних технологій, методів, засобів і форм. Впровадження сучасних методів і технологій порівняно з традиційними формами дає змогу зробити навчальний процес із фізичного виховання більш наочним, цікавим. Він сприяє підвищенню результативності фізкультурної освіти, формуванню потреби в самостійних заняттях спортом і фізкультурною діяльністю, а також позитивного ставлення до здорового способу життя.

Список використаних джерел

1. Іваній І. А., Марченко Р. І. Залучення здоров'язбережувальних технологій у формуванні культури здоров'я старшокласників. *Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту різних груп населення* : матеріали XXI Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених (м. Суми, 27-28 жовт. 2021 р.). Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2021. Т. 1. С. 103-108.

2. Сергата Н. С., Сергатий М. О. Інноваційні та сучасні підходи до організації занять із фізичної культури студентів вищих навчальних закладів освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 65. Т. 2. С. 119-123.

СМОЛЯНОВА О. В., викладач,

*Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього фахового коледжу,
м. Лозова, Україна*

ЦІННІСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

В Україні відбуваються трансформації в усіх сферах суспільного життя, важливим чинником яких стала європейська інтеграція. Оскільки Україна чітко визначила європейський шлях розвитку, прийняття і впровадження європейських

цінностей є невід'ємним елементом будь-яких змін. Ураховуючи прагнення України до європейської інтеграції, а також особливості розвитку українського суспільства, формування українських цінностей у цих процесах є важливим та актуальним питанням.

Незалежність України була позначена невизначеністю саме через непередбачувані соціально-політичні зміни, спричинені пострадянським перехідним періодом. Після Революції Гідності розпочалися фундаментальні зміни: суспільство почало змінюватися і визначило стратегічний напрям розвитку - від протиріч минулого до європейського шляху, який є складним і тривалим процесом. Пострадянський етап «модернізації», який характеризував перші два десятиліття незалежності України, важко оцінити з точки зору змін у системі цінностей. Відносна стабільність ціннісної ієрархії дала змогу зберегти соціальні зв'язки, незважаючи на кардинальні зміни в принципах суспільної організації. Саме тому українське суспільство змогло залишитися відносно стабільним під час інституційної кризи, тобто руйнування нормативної структури було компенсовано стабільністю ціннісної ієрархії. При цьому Україна, на відміну від інших пострадянських країн, декларувала, що йде європейським шляхом розвитку і намагалася наслідувати модель наздоганяючої модернізації, яку було важко реалізувати через так звану суспільну амбівалентність, яка є характерною рисою суспільств «перехідного періоду», які втратили одну систему цінностей і ще не встигли прийняти іншу.

Тривала економічна нестабільність не сприяє формуванню людиноцентричної системи цінностей, що призводить до виникнення світоглядних і аксіологічних орієнтацій, які свідчать про перехідний характер українського суспільства. Без підтримки неекономічних чинників зміни в різних сферах суспільного життя мають лише короткостроковий позитивний ефект. Однією з них є стан суспільної свідомості, який потребує змін у всіх сферах: управління державою та національно-громадянської ідентичності, створення клімату довіри, особливо до держави, політичних інститутів і бізнесу, подолання соціальної ізоляції широких верств населення, зміна ціннісних орієнтирів. Важливим чинником інтеграції України в Європейський Союз є формування цінностей, що не лише суспільний, а й свідомий вибір особистості, тобто застосуванням в реальному, практичному житті.

Існують різні підходи до визначення переліку європейських цінностей (цінностей, які об'єднують європейців). Цікавою є самореалізація людини як особистості, гідність і свобода якої стоять понад усе. Іншими важливими європейськими цінностями є рівність перед законом, самореалізація, толерантність, відкритість до змін, особиста відповідальність і взаємодопомога. Ці цінності дуже поширені в постіндустріальних суспільствах і відрізняються від

цінностей індустріальних суспільств, особливо ієрархією статусів, орієнтованою назовні відповідальністю і відчуженням соціальних класів. Незважаючи на конфлікт між традиційними та сучасними системами цінностей, загальна тенденція полягає в тому, що в останні десятиліття саме нові європейські цінності об'єднують європейців. Для поглиблення європейської інтеграції українцям слід застосовувати ці цінності в усіх сферах життя.

Отже, переважна більшість українців готові до змін і підтримують нові цінності, які сприятимуть розвитку європейської цивілізації в Україні. Забезпечуючи поширення базових європейських цінностей в українському суспільстві, європейська інтеграція може мати позитивний вплив на українські цінності, зокрема сприяючи толерантності та відкритості. Слід зазначити, що це не загрожує національній ідентичності українців, оскільки Європа залишається культурно різноманітною, і українська культура може зайняти своє місце в загальноєвропейському культурному просторі. Забезпечення існування цього простору - це не стільки універсалізація культурної спадщини, скільки формування єдиного аксіологічного простору, який дає змогу Європі існувати як духовній спільноті, що є не стільки технічною процедурою, скільки результатом психологічної близькості, на якій ґрунтується європейська ідентичність. У її основі лежать європейські цінності: свобода, повага до гідності, соціальна справедливість, соціальна рівність, прозорість, гуманізм, толерантність, тобто ті якості, які вирізняють європейців і забезпечують існування європейської цивілізації.

Війна, розпочата росією проти України, має різні наслідки, одним із яких є прискорення процесу європейської інтеграції України та проєвропейського об'єднання країни. В українському суспільстві переважає переконання, що альтернативи нема і членство в ЄС незворотне. Тому поширення європейських цінностей в українському суспільстві є необхідною умовою для позитивного прогресу в процесі європейської інтеграції.

Тому важливим завданням для українського суспільства є створення системи цінностей, яка допоможе Україні жити в гармонії з європейськими країнами, тобто відігравати інтегративну роль. Зростання ролі демократичного громадянського суспільства, свободи, ініціативи, рівності, гідності та самореалізації українців дає нам підстави вважати, що існує великий потенціал для створення спільного аксіологічного простору між Україною та Європейським Союзом.

Список використаних джерел

1. Головаха Є. Українське суспільство: шляхи трансформації. *Український соціологічний журнал*. 2016. № 1–2. С. 26–30.

2. Головаха Є. І. Ціннісні засади і бар'єри модернізації в Україні. Ціннісна складова модернізаційних процесів у сучасному соціумі України: колективна монографія. Київ: НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України», 2014. С. 83–96.

*ТАРАРОЄВ Я. В., д-р філос. наук, професор,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна*

КАПІТАЛІЗМ І ПРОБЛЕМА РЕСУРСІВ, ЕНЕРГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЙ

Капіталізм є динамічною прогресивною соціальною системою, що стимулює розвиток суспільства в напрямі зростання населення, прогресивного розвитку технологій, збільшення населення споживання товарів і послуг. Для реалізації цих цілей необхідні матеріальні ресурси, насамперед енергетичні, тому що будь-яка діяльність із матеріальної зміни світу, виробництва товарів і послуг, створення соціальних структур передбачає виконання роботи (як фізичної величини), що так само потребує енергетичних витрат. Необхідні ресурси людське співтовариство вилучає з природи, витрачаючи для цього ресурси, передусім енергетичні. Розвиток нових технологій стимулює пошук нових видів і типів ресурсів. Відкриття і освоєння цих видів ресурсів - складний процес, що потребує певних темпоральних та енергетичних витрат, визначених об'єктивними властивостями доступності цих ресурсів і суб'єктивними соціально-економічними та культурними чинниками. Як приклад можна навести енергетичний ресурс падаючої води, що почали активно освоювати в епоху еллінізму, а пізніше і з розквітом Римської імперії, проте з кризою Римської імперії в освоєнні цього джерела енергії стався сильний відкат. І тільки з переходом до Середньовіччя почався поступовий розвиток використання енергії падаючої води з розширенням функцій не тільки на виробництво борошна, але й інші види робіт і нові технологічні рішення. Саме ця енергетична основа дала початковий імпульс масового виробництва та індустріального світу, тобто промислового капіталізму. Для розвитку капіталістичного способу виробництва потрібні були нові ресурси, насамперед джерела енергії та матеріали, що стимулювало їх пошук і впровадження. З урахуванням того, що технологічний рівень часів становлення індустріального капіталізму був невисокий, ці ресурси мали бути легко доступними, тобто відносно дешевими в енергетичному та

Наукове видання

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО,
КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ XII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

25 жовтня 2024 р.

Відповідальність за редагування та достовірність інформації несуть автори робіт.

Відповідальний за випуск Толстов І. В.

Підписано до друку 25.10.2024 р.
Умовн. друк. арк. 13,5. Тираж . Замовлення № .

Художнє оформлення Л.І. Мачулін

Свідоцтво про держреєстрацію: сер. ХК №125 від 24.11.2004

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейсбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.